



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

114. Conuertend. studium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

pitum ducentorum quos ab dæmonum simul chris ad Christum tradu-
xit, sed ex soli totius tam apta ad frugem comparatione, vt fecundo
partu Christianorum viginti millia postmodum numerarit. Notat qui-
dem ipse messem sibi haud pauld largiorem futuram, si sibi à prima
eius agri cultura, ille de nostris fratribus Sinensis, quem sero tandem
obtinuit, ventre subsidio potuisset; aut committi hoc munus vni ex
quatuor Sinis tironibus qui Nanciani intuebantur sed præstabat illos
legitimo tyrocinij biennio Societati se probare, & magno contemnen-
di (s) obedientiæ, interioris culturæ omniumque virtutum commea-
toriter præmaneri ad pugnas, & difficultates actuosæ operationis, tuto, &
fortiter cum Dei gloria, & Societatis honore subeundas; præterquam
quod vibem & vicos percussans non euasis, tingendum caput ingeren-
ti statim baptismum infundebat, bonos malebat Neophytos quàm mul-
tos; tales esse oprabat, qui motum præstantia fortius, quàm ore con-
cionatoris, Christi causam apud perditissimos Ethnicorum prosperè
petorarent; possentque vt erant à nostris dissiti, se solis, in proposito
stare, & crescere: quod se consecutum fateretur ipsemet, multosque Li-
teratos, a veritate Christiana quàm clarè perspexerant, debilitatis suæ
conscientia diu auersos, conuersione parium ad eam animatos, nec du-
bitasse viæ puritatem, quam iis tam facilem Dei gratia fecerat, sibi
quoque pronam, & iucundam fore. Ex iis verò ducentis quos Chri-
sto subiacerat nonnullos habuit eiusdem secū præclaræ operæ confortes
strenuos. Suius iuuenis in patriam rediit, inde mox quinque pariter
Literatos ad Cataneum adduxit, cum donis, quibus iubet vsu firmata
lex ducendos Magistris se tradere; Docendos comiter suscepit Cataneus;
dona, & titulum Magistri tantoperè illic gloriosum modeste reiecit, quæ
prima iis fuit prælectio sanctimonix Christianæ hõc efficacior, quò mi-
nus expectata. Senex annos natus supra octoginta, breui baptismò ad
eum rediit ingenti suorum stipatus agmine filiorum, nepotum, & om-
nis ætatis consanguineorum quos legem diuinam persuasos, baptismò
similiter sacrandos adducebat. Alium annos duode-octoginta vertigo
insana circumegerat per omnia studia Theologiæ Sinensis, & professio-
nem omnium sectarum; inquietum semper, omniumque incertum &
anxium, audito Cataneo sic plenè acquieuit, vt ex discipulo repente,
præco fieret Christi; & pro pericia omnium doctrinarum, quarum de-
lectum nemini melius quàm illi competere fama erat, magnos motus
cietet anirorum. Alium eiusdem ætatis, Doctori Paulo debuit Christi
fides; amentem Deorum suorum studio, nec vltra ferentem coram il-
los quoti die cremari, ardor audax inuasit, exprobrandi Paulo per lites
religionem peregrinam, & antiquæ prudentiæ memorem ad relicta
idola reuocandi. Temeritati hominis, & mordacibus literis, Paulus
tanta conditas lenitate, tamque nihilominus pro lege Christi forte re-
posuit, vt pudore illum suffunderet; post verò inuisen grauior aggro-
tantem, ea non fictæ beneuolentiæ comitate quàm nouit caritas Chri-
stiana,

113.
Quanti sit
tirones Soc.
biennio pro-
bari.

114.
Conuertend.
studium.

stiana, totum sibi addixit. Aggressus itaque de vita colloqui curata, & fragili quæ illum incipiebat deserere, tum de immortalis quàm spondere. Adest, docet, errores eximit, satisfacit dubiis, ritè, pièque comparatum b. prizat: inde ad supremum spiritum nulla præter hanc bono feni in ore vox fuit. Domine cæli adiuua me: quàm si vitium defectus, aut mortis proximæ interciperet angor, iucundum aspectu, puerulus non iam catechumenus eius nepos, reficere illi eius memoriam, suggerere ut cæli dominum quem illi Cataneus demonstrat in auxilium vocaret, illi confideret, eius clementiam posceret. Miris alij modis, & supra naturam illustribus non modo ad fidem adducti sunt, infideles ad summam illius admirationem. Moribundis sacro baptismate, restituta est valetudo, & spiritus qui huius remedij magnitudinem veneratus, vitam omnem templi obsequio dicaret. Circumlata ægotis, & adæquata crux; complures, & sanauit; & ab infestationibus dæmonum liberant, etiam Ethnicos. Eas passa diu erat quæ Sciamhaia prima baptismum suscepit, nec erant ab iis immunes domestici; sed vexabant crudeliter miseram, & inhibito cibi usu in tabem emaciauerant. Taosios omni cantionum suarum consumpro choragio irridebat dæmon, & cum funeralibus incantatis, candelabra humi ex altari proiecta dissipabat; vnum erat leuamen feminæ infelici, baptismum promittere, crucis signum formare, crucem à Cataneo accipere; his procul ad spectabili specie in domus atrium abigebat cacodæmon; mox ea cum viro sacris vndis abluta prorsus euauit. Seniculus denique, quàm rei egenus, bonæ animæ tam diues, & reuerentiæ erga Dei matrem, narrabat se illius rosario, vbiuis recitando, recitabat autem ferè perpetuo, odore eodem perfumidi solitum qui diuini sacrificij tempore sacellum vaporabat.

Expleto Sciamhaia biennio, & Doctoris Pauli grandi familia Christo integè adiuncta, vocatur Hanceum Cataneus, Cechianæ Prouinciæ vrbem primariam, ut nouam illic (de qua suo loco) statueret Christianitatem; sed ante Nanchini crescentem feraci propagatione, & magnis virtutum progressibus reuisit quos vetat prolixius recensere, argumento sint vel hæc duo; vilis opifex, & illiteratus, idololatrias viginti ad Patres perduxit, sui fructum cuiusdam sermonis, quem Deo dicente cum iis habuerat, dum aduerso anse simul nauigarent. Mercatorem ex quo mercedum æternarum, fide monstrante, pretio captus est; terrenarum omnium piguit, in illarum amorem exinde omnes incendere; de illis assidue audiri & alloqui, & diribendorum venalium occasiones atque itinera in ministerium Apostolicum vertere, cuius ad Patres gaudent subinde fructus reportabat; Literatis interea, perspicacibus, doctis, verique intimè consciis, & laudatoribus, suo in coeno turpissime, lechalièque hærentibus. Tam ex illa cum Ethnicis continua Christianis de rebus concertatione, illi discabant Christiana; isti altius animo imprimebant. Fuere qui mallent verbera, & mortem perpeti, quam

115.
Mirac. pro
fid.

116.
Nanchini
conuert. &c.